DRAGII MEI FOŞTI

I.M. MIHAIL IONESCU

ÎMPLININD astăzi frumoasa vîrstă de două mii de ani, profit de ocazia călătoriei unui cunoscut în direcţia voastră pentru a vă trimite această misivă. Sper să fiţi bine sănătoşi, precum sînt şi eu, iar scrisoarea mea să vă cadă greu la stomac atît cît şi celor de aici care şi-au cam luat-o în cap, cum se zicea pe vremea noastră.

De ce vă scriu? Din sentimentalism. Sau din plictiseală. Vreau să vă deschid ochii, blegilor, să nu vă lăsaţi îmbrobodiţi, aşa cum aţi făcut-o sau o veţi face. În primul rînd trebuie să vă feriţi ca de foc de povestirile ştiinţifico-fantastice. Ele sînt mărul ispitei din cauza căruia mulţi dintre voi vor suferi. Iar alţii suferă şi azi.

Cînd am făcut prima călătorie în trecut, acum vreo mie şi cîteva sute de ani, am vrut să vin personal să vă arăt greşeala pe care o faceţi tolerînd anticipaţiile literare. Parcă simt şi acum roua acelei dimineţi alunecîndu-mi de-a lungul spinării fiindcă toată noaptea mă chinuisem să descui afurisita de siguranţă a modulului pînă cînd Guţă, colegi meu de vîrstă, a avut inspiraţia să apese pe clanţă. Uşa, bineînţeles că s-a deschis. Aşa mi se întîmplă întotdeauna. Pe orice pun mîna am ghinion. Totul mi se împotriveşte. Pe cînd alţii au un noroc chior. Bunăoară, Guţă. Are noroc şi nu ştie să-l folosească. Are noroc fiind prietenul meu, cu toate că e un tăntălău fără pereche. Nu putea să încerce clanţa de la început? Nu putea. Fiindcă e comod. Mă lasă pe mine să fac totul. A îmbătrînit degeaba. Apropo, să ştiţi că destui dintre voi vor ajunge aici, în viitor. Să nu vă mire asta sau să mă credeţi puţin sărit, că sînt mai sănătos la minte ca mulţi dintre voi care azi aveţi cinstea complet nemeritată de a fi aici contemporanii mei şi care aţi avut neobrăzarea să mă felicitaţi amintindu-mi

cîţi ani am împlinit de parcă mîine-poimîine nu-i veţi împlini şi voi şi atunci am să vă arăt eu felicitări. Să revenim însă la oile noastre. Vedeţi ce bine îmi amintesc proverbele şi zicătorile minunate ale secolului vostru? Ehei, nu oricine poate asta. Cum zice proverbul: ai carte, ai parte, şi plăteşti oalele sparte. Dar despre ce era vorba? Despre felicitări, ba nu, parcă despre altceva. Mi se mai întîmplă şi mie din cînd în cînd să uit cîte ceva neesenţial, bineînţeles, că şi nevastă-mea îmi spunea deunăzi cînd nu-mi găseam pantalonii că m-au năpădit lapsusurile de am uitat că nu se mai poartă pantaloni de cîteva sute de ani. Mai precis, de la industrializarea costumelor energetice cînd, zice dumneaei, tocmai împlinise patru sute de primăveri. Ca orice femeie exagerează puţin. În privinţa vîrstei. Cu, ia să vedem, sigur că da, cu 137 de toamne. Dar cum toamnele nu se pun la socoteală fiind mai multe, în felul ei are dreptate. Aici merge proverbul ăla cu anotimpurile. Cine-şi face vara sanie s-ar putea să nu apuce iarna fiindcă toamna se numără bobocii şi primăvara dinţii babelor. Şi astăzi mai păstrăm unele deprinderi greşite din trecut. Auzi! Să-ţi fie ruşine cu vîrsta ta! De, omul nu e încă perfect, oricît de evoluat ar fi. Mai uită cîte ceva, mai calcă pe delături uneori, mai şifonează pe cîte cineva, mai face exces de zel sau, din contră, mai e cîteodată cam indiferent faţă de Marile Cerinţe şi uneori se întîmplă chiar să mai dea şi cu tifla, ce să-i faci. Şi asta e o caracteristică a umanului. Prin aceasta se aseamănă trecutul cu prezentul, sau viitorul cu prezentul, sau... dar o las baltă că m-am încurcat. Vă povesteam de prima călătorie temporală. Modulul era în faza de experimentare şi ce ne-am zis noi, adică eu lui Guţă, că aşa sînt osîndit, doar eu să am iniţiativă: bă, frate, ce ar fi să le julim ălora jucăria, că de bună voie nu ne lasă şi pînă or scoate-o în producţia de serie şi pentru uzul particularilor, ne iese păr alb, cum sîntem noi c-un picior în groapă. Poate ne ia dracu' şi nu mai apucăm, iar pe de altă parte să vezi ce feţe or să facă mucoşii cînd şi-or da seama că preasfintele

lor moaşte de „cei-mai-în-vîrstă” le-au făcut figura şi i-au lăsat mască fără venerabilele relicve ce le sîntem. Şi apoi dacă stai să te gîndeşti bine, din cauza asta noi nici nu sîntem chiar aşa de particulari. Dar ce sîntem? face Guţă. Cum ce? Mîndria lor naţională, declam eu pătruns pînă în străfundul inimii de măreţia momentului, că mi se făcuse pielea ca de găină de frig. Cum adică naţională? se miră Guţă.

— Ca o echipă de fotbal, ce dracu eşti aşa penibil. Sau poate ai uitat ce e aia? Sînt unii care chefuiesc prin cantonamente şi pe urmă, la o adică, dau cu piciorul la găleată.

— La minge, încearcă Guţă să mă zăpăcească.

— Ce e aia? îl întreb hotărît să-i tai cheful.

— Ceva rotund ca Pămîntul. Da-ţi trebuie un punct de sprijin ca să o nimereşti. Văd eu că încearcă să se eschiveze, dar nu-l las.

— Guţă, las-o naibii că am îngheţat de tot. Mai bine, hai să intrăm. Şi fiindcă am văzut că e de acord să se abţină, l-am îmbrîncit cu toată blîndeţea înăuntru, să văd dacă nu sună vreo sonerie de alarmă, da’ n-a sunat că ăştia nu mai au habar de nu ştiu cînd ce-i aia o intrare prin efracţie. După ce-l adun pe Guţă de pe duşumea, trecem în camera ailaltă şi tragem uşile după noi. Ei, fratele meu, acu’ să te văd, bombănea Guţă dramatic, cînd dă cu ochii de multitudinea aia de aparate, butoane, beculeţe şi pîrghii.

— Lasă, bă Guţă, că ne descurcăm noi, îi dau eu curaj mototolului. Ai uitat cum am şters-o cu mîndreţea de astronavă fotonică? Cum ne-am descurcat atunci, mă descurc şi acum.

— Aoleu, zice el văitîndu-se, cum naiba ne-am descurcat cînd le-am adus-o cioburi înapoi de au plîns constructorii la reconstituire trei luni de zile şi mi-a sughiţat familia şi după un an de la plecarea ei în misiune?!

— Numai cine nu munceşte nu

greşeşte, că de-aia cine sapă groapa altuia cade singur în ea. Şi lăsîndu-l să rumege adînca înţelepciunea folclorică, mă dau către pupitrul de comandă. Erau cam multe pe acolo dar cum sub unele mai şi scria ce sînt, îmi fac curaj şi dă-i bătaie, Nae! Am împins de probă o manetă înainte şi înapoi, de ne-au umplut condica de reclamaţii cu proteste oficiale cinci generaţii anterioare şi posterioare, pe o rază de zece secole jur-împrejur. Apoi, ce-mi dă mie prin cap: bă, Guţă, hai la izvoarele istoriei să vedem ce e p-acolo cu dacii şi romanii, poate dăm şi noi mîna cu Cezar şi ciocnim un păhărel cu Burebista, că poate aşa-l convingem să nu distrugă bunătate de viţă de vie ca să nu lase viitorimea în suferinţă, pradă rumeguşului şi citronadelor. Guţă zice: nu se poate, da', aşa-i el, oportunist, aşa că eu, văzînd entuziasmul lui, mă aşez gospodăreşte în faţa pupitrului, învîrt de un cadran plin cu cifre şi trag brusc de manetă. Ei, bine, atunci mi-am dat seama pentru prima oară că povestirile de anticipaţie sînt nişte gogoşi frumoase, scrise pentru a induce în eroare cetăţenii nevinovaţi, fiindcă expun numai latura optimistă a viitorului, omiţînd cu rea-credinţă părţile sale dure şi dezagreabile. Toate sînt minciuni roze şi drăgălaşe ca nişte papucei cu pampon, realitatea fiind cu totul alta şi manifestîndu-se plenar prin contactul cu tot soiul de proeminenţe ascuţite a căror prezenţă pînă atunci nu o remarcasem şi pe care probabil că indiferenţa mea le-a indignat şi le-a trezit o atroce dorinţă de răzbunare. Răzbunarea e arma prostului, proşti dar mulţi, deci, răzbunarea e arma celor mulţi. Unii spun că în astfel de momente firile sensibile văd stele verzi. Probabil că sensibilitatea mea e deasupra mediei, deoarece am văzut stele de toate culorile. Am reuşit însă, e adevărat, cu un mare efort, să-mi înfrîng simţirile abisale fiindcă nu e moral să te laşi pradă simţurilor dezlănţuite şi, ca suprem protest contra slăbiciunii umane, am strigat aoleu! şi am deschis ochii. Guţă nu mai protesta pentru că leşinase. Atunci apuc o chestie pe care o ochisem mai dinainte şi pe care scria: „trageţi în caz de pericol" şi trag

cu nădejde. Pe dată armăsarul se opreşte şi eu îl spăl pe faţă pe bietul Guţă cu nişte apă de gură sustrasă din toaleta neveste-mi. El nu pierde vremea să facă ochi şi lingînd lichidul ce răspîndea un parfum duios şi discret de tescovină, îmi zice cu neascunsă admiraţie: Nae, ai dat în toate gropile! Nu apuc să-i răspund cu modestia care mă caracterizează că deodată se aude un huruit prelung.

— Ce-i asta, Nae?

— Habar n-am, că n-am mai atins nimic. Nu e opera mea.

— Atunci putem proceda prin excludere, face Guţă.

— O fi căderea imperiului roman.

— De răsărit sau de apus?

— Păi scoate şi tu capu' şi vezi de unde vine.

Însă Guţă care e plin de iniţiativă ca un spălător de vase (cîrpă de şters praful) mă lasă pe mine în avangardă. Trec în ecluză şi deschid plin de curaj şi cu un neasemuit simţ de sacrificiu uşa externă. O avalanşă de resturi menajere, oale sparte, cîrpe putrede, roşii stricate, coji de ouă şi alte gunoaie umede şi lipicioase mi se prăbuşeşte în cap. Asta civilizaţie, mă gîndesc eu admirativ şi dau să fug înăuntru. Dar cînd e voinţă nu-i putinţă. Reuşesc eu cu chiu cu vai să fac o semiîntoarcere în mijlocul resturilor fetide ce mă îngropaseră pînă la brîu, dar îmi dau seama că gunoaiele au blocat uşa internă, iar pe cea externa aşijderea. Acu-i acu, Nae, c-o făcuşi de oaie. Ai să rămîi aici, la avanposturile civilizaţiei şi au să-ţi ridice o statuie din deşeuri aglomerate pe care va sta scris: Marelui Nae, mort pe altarul ştiinţei. Cam puturos altar, ştiinţă, iartă-mă! Strig: bă, Guţă, mişcă harababura mai înainte sau mai îndărăt că am nimerit la groapa cu gunoi a istoriei. Şi gîndeşte-te că mă sufoc de miasme şi-mi vine să elimin toate pilulele nutritive înghiţite în ultimul sfert de veac. Şi alea ca alea, da' ce mă fac dacă dau afară şi pastilele informative pe care le-am ingerat în vederea călătoriei? Guţă, plin de bunăvoinţă, face un efort intelectual şi mişcă modulul. Cu o smucitură bruscă, bineînţeles. Cînd naiba o

să fie mai atent zăpăcitul ăsta, mă întreb îngrozindu-mă la gîndul că era cît p-aci să-mi rămînă picioarele la cîteva decenii distanţă de trup. Mă zbat să ies de sub gunoaie ajutat cu entuziasm de bunul meu prieten care-mi dă cu uşa în cap. „Guţă, n-ai mai apuca mileniul, stai locului că mă laşi fără pricepător”. El înţelege că e groasă şi se calmează. Cu chiu cu vai ies din murdărie şi privesc afară. Soare, cîmpie, linişte şi celelalte accesorii necesare unui călător în timp ce vrea să-şi odihnească sufletul fără a modifica ceva din trecut. Fac vreo cîţiva paşi afară şi cînd mă întorc, mă trezesc, ei, pariez pe trei sute de ani din viaţă că nu ghiciţi în faţa cui. Cîmpul cel verde din spatele modulului era plin de pari proaspăt cojiţi şi ascuţiţi. În dreapta un grup de oameni îmbrăcaţi fistichiu. Cînd mă uit mai atent îl recunosc pe cel din mijlocul lor, un tip smolit la faţă şi încruntat: Vlad Ţepeş. Mă apropii, îi întind mina şi spun: salve Vlade, viitorul te salută, hapciu, şi îi trag un strănut cu toată măreţia. El strîmbă din nas că răspîndeam un parfum cu mare rază de acţiune şi putere distructiva, se încruntă şi mai tare şi odată mă trezesc luat pe sus şi aruncat grămadă în modul. N-apuc să mă mir bine că şi văd doi tipi ce voiu să apuce recensămîntul în acelaşi spaţiu locativ cu noi. Erau din patrula timpului şi s-au plîns mai apoi forurilor superioare că i-am violentat prin aplicare de picioare şi de pumni la părţile sensibiloase. Tot ei s-au plîns, auzi obrăznicie, după ce m-au frustrat de cea mai solemnă clipă a vieţii.

Nevasta mea m-a întîmpinat cu multă afectivitate, mai ales că băgase de seamă lipsa apei de gură. Şi după ce a rupt făcăleţul m-a băgat grijulie în maşina de spălat, cu ţoale cu tot. După care mi-a făcut reanimarea cu un pui în mujdei de usturoi şi dezinfecţia internă cu un litru de apă de gură, încît a doua zi a trebuit să mă duc să-mi înlocuiască ficatul artificial ce cu onoare l-am posedat mai mult de un deceniu fără reparaţii. Aşa s-a sfîrşit prima mea călătorie temporală, dar de atunci s-au schimbat multe. Uneori nici nu-mi vine să cred că mai trăiesc. Nu e lucru

de glumă să ajungi din aproape în aproape la două miişoare de ani. La început, cînd m-am oferit voluntar la experienţele de conservare nici nu-mi trecea prin minte că am să ajung să apuc era autoperfecţionării dirijate cum au intitulat-o cei de azi. Şi totuşi nu a fost prea dificil. La început medicii au spus că vom trăi 80 de ani. Şi aşa am trecut de 2000. După anul 2000 s-a lansat lozinca: „peste sută". Condiţiile de viaţă se îmbunătăţiseră, medicina se transforma tot mai rapid din artă în ştiinţă, noile invenţii etc., etc. După ce am trecut de 2100 am vrut să ne tragem răsuflarea puţin, dar atunci s-a lansat lozinca: „tot înainte, 150 fiecare". Devenisem nişte celebrităţi, ni se vorbea cu mult respect şi numai în atmosferă festivă şi sterilizată, eram supranumiţi „cei ce nu se încovoaie". Şi uite-aşa, din lozincă în lozincă, ne-au tîrît victorios pînă în anul 2150, cînd s-a produs explozia ştiinţifică. Asta ne-a mai adăugat 500 de ani, după care, practic, am devenit nemuritori. Ne mai schimbă din cînd în cînd cîte o piesă, pe ici pe colo ne mai regenerăm cîte un ţesut, dar încolo, sănătate. Sînt ca bradu'. Numai cu noile proiecte nu sînt de acord, dar rămăsesem la călătorii. S-a progresat aşa de mult în domeniul asta, încît astăzi transferul cronospaţial e o meserie de paria şi se dă numai ca pedeapsă pentru delicte comise contra Omului. Aşa a păţit cunoscutul meu prin care vă trimit această informare. A cîrîit contra proiectului de redimensionare, asta se va practica, după cum se şopteşte, cu trei metode: pe cale chirurgicală, prin extirparea anumitor organe ce nu mai prezintă nici un folos datorită modificării metabolismului, pe cale genetică, acţionîndu-se asupra codificărilor ADN, ARN, şi pe cale psiho-chimică, prin substanţe care produc modificări psihice şi prin exerciţii psihice care produc modificări chimice şi fizice ale organismului. Dar astea sînt nişte chestii prea docte pentru creierele voastre fragede şi mi-e frică să nu vă astenizaţi înainte de a termina de citit. Cunoscutul meu e foarte nemulţumit. Are şi de ce, săracu'. Păi numai să apuci odată să călătoreşti în cronobuzul pentru secolul 18

că-ţi blestemi toţi strămoşii, urmaşii şi contemporanii. Am păţit-o şi eu odată cînd m-au pedepsit fiindcă am introdus un purice în armura nu ştiu cărui Ludovic, înaintea unei bătălii cînd el trebuia să ţină un discurs şi să facă un gest istoric. Ştiţi ce poate să facă un purice dintr-un gest istoric? O catastrofă mondială. Au muncit fraţii trei generaţii să aducă iar căruţa istoriei pe drumul drept, iar pe mine m-au trimis în secolul 19 să ajut acolo la nu ştiu ce naiba, că mai bine nu mă trimiteau. Le-am plîns personal după aia de milă şi în mod sincer, spontan şi tovărăşesc, aşa că au renunţat să mă mai pedepsească. Gurile rele zic „din cauza vîrstei”, dar nu-i aşa, că ăştia nu iartă pe nimeni. Cînd preşedintele Consiliului planetar a tras un mic chefuleţ cu nişte codane în seraiul unui sultan de prin secolul doisprezece, credeţi că l-au iertat? Da’ de unde! L-au trimis tocmai în vremea faraonilor să caute cai verzi pe pereţi, urme ale unor vizitatori extratereştri, care s-au dovedit mai apoi, datorită aportului celui pedepsit, bineînţeles, care e un om foarte serios, cu numai 50 de ani mai tînăr ca mine, s-au dovedit, ziceam, a fi nici mai mult nici mai puţin decît urmele unor civilizaţii dispărute, anterioare nouă, şi după cum s-a aflat mai apoi, transferate cronospaţial în viitorul nostru.

Aşa m-au pedepsit şi pe mine pe vremuri. De acceptat a trebuit să accept că altfel nu-mi mai dădeau piese de schimb şi plămînii mei cam începuseră să joace pe la încheieturi, iar filtrele se cam îmbîcsiseră de cînd am descoperit că drăcia aia de iarbă adusă din Alfa Centaur e bună de fumat. Mă scol eu de dimineaţă şi mă înfig în staţie la cronobuz. Unii se duceau cu cronoleta, dar eu m-am gîndit că nu cadrează cu personalitatea mea. Şi stau, şi stau şi trec două cronobuze, dar nici unul nu opreşte că erau aşa de aglomerate încît nu mai încăpea nici

o gaură neagră înăuntru. Am încercat să fac autostopul la cronoturismele proprietate personală, dar scîrbele de la volan n-au catadicsit nici să încetinească măcar. Se făcuse o grămadă în staţie de mă apuca groaza cînd mă gîndeam la ce va fi la urcare. Cînd, în sfîrşit, a oprit un cronobuz, l-am luat la disperare. Am apucat să pun un singur picior pe scară şi să mă agăţ cu două degete de bara de susţinere cînd pilotul a şi demarat în trombă. Cu chiu cu vai am reuşit să-mi bag şi vîrful celui de la doilea pantof sub cizma unuia, apoi am înghiontit un tip cu o geantă plină de documente istorice, l-am bruscat puţin, am devenit pe urmă violent şi cu ultimele puteri am urlat „înaintează, nene, că nu mă mai pot ţine”. Tipul, umanitar probabil, a aruncat geanta în mijlocul mulţimii, cu ocazia asta zburînd pe uşă cîteva hîrtii ce au stîrnit unele inadvertenţe cu manualele de istorie oficiale, şi m-a înşfăcat de reverele hainei. Îmi luasem un costum adecvat epocii. M-a prins înainte de a mă prăbuşi în mijlocul celui de al treilea Reich. Dar lornionul tot l-am pierdut. Din fericire a căzut pe masa unui mareşal care l-a folosit cu plăcere pînă la procesul de la Nürenberg, cînd l-a scăpat jos în timp ce încerca să-şi taie venele cu el. Patrula timpului a intervenit culegînd cioburile şi lăsîndu-l mirat şi în viaţă, dar nu pentru mult timp. Eram acum cu ambele picioare pe scară şi cu mîinile încleştate de bara de deasupra uşii. La prima staţie însă, de mine s-au agăţat doi inşi cu intenţia nedeclarată de a trece peste cadavrul meu în caz că nu vreau să cobor viu de bună voie. M-au escaladat tatonînd delicat cu bocancii plini de noroi tot ce mai rămăsese viu împrejur şi dedesubtul lor, făcîndu-mă să-mi dau seama brusc şi dureros că pantofii mei de lac nu fac faţă cu succes unei astfel de situaţii şi amintindu-mi că primisem o lovitură în fluierul piciorului în urmă cu o lună la o demonstraţie de reconstituire a popularului joc din antichitate numit fotbal. Am refuzat să mă mai gîndesc la superbii mei pantaloni în dungi şi am încercat fără succes să recuperez cele două părţi în care se scindase jiletca.

Între timp, butonii de argint de la mîneci alunecau imparabil în susul braţelor, odată cu două fîşii de epiderma personală şi nesintetică. Jobenul îmi acoperea tot orizontul, izolîndu-mă spiritualiceşte de mediul înconjurător, ceea ce a fost un mare noroc, deoarece astfel nimeni nu a reuşit să înţeleagă cui anume îi erau adresate binecuvîntările colorate şi viguroase ce-mi ieşeau de pe buze. Cînd, în sfîrşit, am reuşit să cobor, am descoperit, fără să mă mai mir, o urmă de talpă pe umărul drept, iar un obiect neidentificat m-a tencuit cu noroiul istoriei din cap pînă în picioare. Nu am timp să vă scriu ce a mai urmat, deoarece tipul care trece pe la voi se grăbeşte, aşa că vă previn încă o dată să vă feriţi de literatura ştiinţifico-fantastică. Totul e o înscenare, iar ceea ce este adevărat e atît de greu de dibuit încît vă sfătuiesc spre binele vostru şi al urmaşilor voştri să vă lăsaţi păgubaşi. Pe deasupra, mai e folosită de cei de azi ca mijloc de intoxicare a opiniei publice din epoca voastră, astfel încît eventualii martori oculari ai unor deformări ale istoriei sau întîmplări extraordinare datorate vreunui zăpăcit venit din viitor să nu fie crezuţi dacă ar face cunoscut ceea ce au văzut. Cele cu adevărat profetice sau veridice sînt făcute neverosimile căutîndu-se a se forma la public un fenomen de respingere a bizarului, insolitului, fantasticului, cultivîndu-se banalul, descriptivul plicticos al cotidianului sau în cel mai bun caz absurdul. Se acţionează, de asemenea, asupra stilului, alterîndu-se chiar calităţile literar-artistice şi determinînd astfel editorii să refuze publicarea tuturor creaţiilor cu un conţinut s.f. pe motiv că nu le place genul. Totuşi, se ivesc şi consecinţe neprevăzute. Anumiţi indivizi, mai mult decît dubioşi, se transformă în fani înfocaţi compromiţînd astfel eforturile celor de azi. Părerea mea strict personală este că nu e bine să vă luaţi de piept cu viitorul.

Cu drag,
Un fost contemporan